Hierna volgend artikel is afkomstig uit:

Doelstelling van 'De Levende Natuur'
Het informeren over ontwikkelingen in onderzoek, beheer en beleid op het gebied van natuurbehoud en natuurbeheer, die van belang zijn voor Nederland en België. De artikelen zijn vooral gebaseerd op eigen ecologisch onderzoek, ervaring of waarneming van de auteurs.

De Levende Natuur verschijnt 6x per jaar, waaronder tenminste één themanummer.

U kunt zich abonneren via onze website:

www.delevendenatuur.nl/lezersservice.php

of deze bon opsturen naar:

Abonnementenadministratie
De Levende Natuur
Antwoordnummer 7086
3700 TB Zeist

Tel. 085 0407400
klantenservice@virtumedia.nl

vakblad voor natuurbehoud en -beheer, sinds 1896

De Levende Natuur

JA ik wil graag een abonnement op *De Levende Natuur*

naam: _____

adres: _____

postcode: _____

woonplaats: _____

telefoon: _____

e-mail: _____

Ik machtig *De Levende Natuur* om het abonnementsgeld af te schrijven van rekening:

bank/giro: _____

naam: _____

plaats: _____

datum: _____ handtekening:

Graag aankruisen:

- ☐ **proefabonnement** – € 13,- (drie nummers)
- ☐ **particulier** – € 38,- (NL + B) – overige landen € 45,-
- ☐ **instelling/bedrijf** – € 60,-
- ☐ **student/promovendus** – € 13,50*

** (max. vier jaar; graag kopie college- of PhD kaart bijvoegen)*
Na vier jaar gaat dit abonnement automatisch over in een regulier abonnement.

De prijsontwikkeling kan het stichtingsbestuur dwingen de tarieven aan te passen. Tevens bent u gerechtigd om uw bank opdracht te geven het bedrag binnen 30 dagen terug te boeken.

De Levende Natuur

Toegenomen recreatie in natuurgebieden

Melchior van Tweel

Door de corona-pandemie is het een stuk drukker geworden in natuurgebieden. Met de toename van de recreatie neemt ook de overlast toe. Boswachters klagen over afval, kampvuurtjes en illegale feesten. Mountainbikers klagen over wandelaars die punaises op het pad leggen, kuilen graven en draden spannen. En natuurliefhebbers klagen over verstoring, waardoor wulpen en tapuiten niet meer tot broeden komen. Uit een enquête van het televisieprogramma *De Monitor* blijkt dat 73 % van de boswachters en BOA's vindt dat de toegenomen recreatie een negatief effect heeft op de natuur. Hoewel dit niet nader wordt toegelicht, lijkt het vooral om vervuiling en verstoring van dieren te gaan. De conflicten nemen toe, ook tussen recreanten onderling. In de uitzending wordt de Veluwe als voorbeeld gebruikt. Overal op de Veluwe is het drukker geworden, mede aangestuurd door wandel-, fiets- en knooppuntenroutes en natuurlijk de pannenkoekenrestaurants. Provincie Gelderland wil samen met alle belangengroepen een recreatieve zonering maken om met alle belangen (natuur, recreanten, ondernemers) rekening te houden.
Ook de in het programma geïnterviewde bewoners, ondernemers, gebruikers en beheerders vinden het veel te druk, maar denken dat de recreatiezonering niet gaat helpen. Het aantal gemarkeerde fietsroutes is de laatste decennia juist met 44 % gestegen. De ondernemers en recreanten laten zich maar moeilijk sturen. De teneur van het programma is opvallend negatief. Maar moeten we niet juist blij zijn dat de mensen naar de natuur komen, ook al gebruiken ze die soms alleen maar als decor? Er groeit een generatie jongeren op die de planten en dieren alleen maar kennen als emojis of leuke filmpjes op hun smartphone. En dat zijn wél de beleidsmakers van morgen. Als ze geen gevoel hebben voor de natuur, hoe kunnen zij zich daar dan later hard voor maken? En dat is op termijn misschien nog wel veel schadelijker voor de natuur dan extra recreatiedruk.

Als grote groepen mensen vanuit de stad naar de natuur gaan, nemen die eigen problemen met zich mee. Dat kan geen verrassing zijn. Duidelijke begeleiding en voorlichting door BOA's, toezichthouders en gastheren (m/v) is noodzakelijk. De aanwezigheid van hen moet flink uitgebreid worden en ze moeten kunnen rekenen op snelle assistentie van politie op momenten dat dat nodig is.

Harde keuzes

Moeten we dan maar alles en overal toestaan in de natuur en alles en iedereen overal toelaten? Nee, natuurlijk niet. De verstoring van fauna is te groot en de onderlinge conflicten helpen niet bij de natuurbeleving. In de uitzending van *De Monitor* geeft de gedeputeerde van Provincie Gelderland aan dat het afsluiten van wandelpaden bij pannenkoekenrestaurants in kwetsbare gebieden 'niet voor de hand ligt'. Het idee van recreatieve zonering is een uitstekend idee, maar er moeten wel harde keuzes gemaakt worden. De zonering moet vooral op basis van de kwetsbaarheid van de natuur gemaakt worden en dit zal ook betekenen dat paden in een huidig druk gebruikt gebied moeten worden afgesloten. Pannenkoekenrestaurants zullen indien nodig moeten worden verplaatst of uitgekocht. Zonder harde keuzes en voldoende middelen zal de zonering al snel een tandeloze tijger blijken te zijn zonder enig resultaat. Er moet wel goed worden ingestoken op voorlichting en begeleiding. Je moet bezoekers én ondernemers wél op een positieve manier kunnen uitleggen waarom die zonering nodig is. Laat de mensen zien welke natuur zo kwetsbaar is en waarom de zonering nodig is.
We moeten ook zorgen voor alternatieven voor de recreanten. Zorg voor meer natuurgebieden en haal de natuur meer de stad in. Zorg ervoor dat het platteland diverser, natuurrijker, beleefbaarder en toegankelijker wordt. Ontwikkel nieuwe wandel- en mountainbikeroutes ook eens in het landbouwgebied. Daarmee worden natuurgebieden ontlast en hebben recreanten veel van hun natuurbeleving dichtbij huis.
Dat lijken wellicht grote investeringen, maar onderzoek heeft al lang uitgewezen dat natuurrecreatie zich snel terugbetaalt in lagere ziektekosten en een groter welbehagen. In tijden van maatschappelijke onzekerheid en enorme ziektekosten zijn dit welkome meevallers.

(Foto's: Melchior van Tweel en Rik Nijland)

Bronnen

De Monitor, 7 september 2020.
Trouw, 7 september 2020.
Bionieuws, 19 september 2020.

Melchior van Tweel
Ecoloog en redactielid De Levende Natuur
melchiorvantweel@hetnet.nl